

Öğretmen Adaylarının Ders Planlarının ve Öğretim Uygulamalarının İncelenmesi¹

Examining of Preservice Teachers' Performance Preparing Lesson Plan

Sevim AŞİROĞLU

Maltepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, İSTANBUL
e-posta: scamuzcu@gmail.com

Sevda KOÇ AKRAN

Siirt Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü, SİİRT
e-posta: sevdakc@gmail.com

Atf: Aşiroğlu, S., & Koç Akran, S. (2018). Öğretmen Adaylarının Ders Planlarının ve Öğretim Uygulamalarının İncelenmesi. *E-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 1-13.

Gönderi Tarihi: 11-07-2018

Kabul Edilme Tarihi: 21-11-2018

DOI: 10.30900/kafkasegt.442694

Özet

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemleri dersine yönelik hazırlamış oldukları ders planlarını ve öğretim uygulamalarını incelemektir. Nitel ve nicel boyutları içeren karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim-öğretim yılında bir vakıf üniversitesindeki 224 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının öğretim ilke ve yöntemlerine yönelik ders planı hazırlamadaki performansları orta seviyededir. Ders planlamada düşük performans gösterenlerin öğretim uygulamaları ve ders planları incelendiğinde, öğrencilerin öğrenme yaklaşımlarını örneklendiremedikleri, öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin kavramları bilgi düzeyinde edindikleri görülmüştür. Ders planlamada orta düzeyde performans gösterenlerin öğretim uygulamaları ve ders planları incelendiğinde, öğrencilerin farklı yöntem ve teknikleri uygulamaya koymak için çabaladıkları ama uygulamaya geçirmede sınırlı kaldıkları görülmüştür. Ders planlamada yüksek performans gösterenlerin öğretim uygulamaları ve ders planları incelendiğinde ise farklı bilişsel basamaklardaki kazanımlar için eğitim durumları ve ölçme değerlendirme etkinlikleri tasarlamada daha nitelikli çalışmalar gerçekleştirdikleri görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Öğretim, Öğrenme, Öğretim Yöntemi, Öğretimi planlama

Abstract

The aim of this study is to examine the preservice teacher' skills preparing lesson plan. The mixed method, which includes the quantitative and qualitative dimensions, was employed. The study group consisted of the 224 students at a foundation university in the 2016-2017 academic year. According to the results of the research, the performances of the preservice teachers in preparing the lesson plans for teaching principles and methods are medium level. The performance averages of evaluation were determined to be at low level. According to the instructional practices and lesson plans, students who have low performance in lesson planning have not been able to exemplify the learning approaches of the students and they have acquired the concepts related to teaching principles and methods at the level of knowledge. According to the instructional practices and lesson plans of the mid-level students in the course planning, it was observed that the students tried to put into practice different methods and techniques but they were limited in implementation. According to the instructional practices and lesson plans, those who have high performance in the course planning have performed more qualified studies in the design of educational status and measurement and evaluation activities for the gains in different cognitive steps.

Key Word: Teaching, Learning, Teaching method, Planning teaching

¹ Bu araştırma Uluslararası Katılımlı Yüksek Öğretimde Eğitim Araştırmaları Ve Uygulamaları kongresinde 19 Mayıs 2017'de İstanbul'da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Türkiye’de eğitim programları, tüm okullarda ortak bir şekilde Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu bünyesinde geliştirilmektedir. Öğretmenler ise öğrencilerinin, okulunun ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak; eğitim programlarına uygun bir şekilde öğretim planları geliştirirler. Son yıllarda geliştirilen programlarda (MEB, 2004; MEB, 2018) öğrenci merkezli yaklaşımlar hâkimdir. Öğretmenin rolünde programların değişmesiyle birlikte değişiklikler olmuştur. Öğretmenin derse hazırlık sürecini ayrıntılı yapma sorumluluğu gündeme gelmiştir. Öğretim ilke ve yöntemleri (ÖİY) dersi öğretmen adaylarının ilke ve yöntemleri uygulamalarını amaçlayan bir derstir. Öğretmenler, bir araştırmacı gözlüğü ile uyguladığı öğretim ilke ve yöntemlerini sürekli değerlendirilebilir ve geliştirebilme becerisine sahip olmaları eğitim kalitesi yönünden önem arz eder. Öğretim belirli amaçlar doğrultusunda bir grubu planlanmış etkinliklere tabi tutarak gerçekleştirilir (Oktay, 2012). Öğretim ilkeleri öğretimi gerçekleştirirken öğretmene rehberlik eden temel kurallardır. Strateji, yöntem ve teknikler ise birbirinin yerine kullanıldığı sık görülse de birbirlerinden çok farklıdır. Strateji geniş bir kavramken, öğretim tekniği, öğretim yöntemi kavramının çatısı altında ele alınabilir (Güven, 2015). Öğretim ilkeleri, öğretim stratejileri, yöntem ve teknikler hep birlikte öğretim hedeflerine ulaşılmasını sağlayan unsurlardır. Öğretmen adaylarına bu kavramların öğretimi, eğitim fakültelerinde ÖİY dersi aracılığı ile yapılmaktadır. Yüksek Öğretim Kurulu’nun (YÖK,2018) yeni düzenlemesine göre ÖİY dersinin içeriği şu şekilde belirlenmiştir:

“Öğretim ilke ve yöntemleriyle ilgili temel kavramlar; öğretim-öğrenme ilkeleri, modelleri, stratejileri, yöntemleri ve teknikleri; öğretimde hedef ve amaç belirleme; öğretim ve öğrenmede içerik seçimi ve düzenlemesi; öğretim materyalleri; öğretimin planlanması ve öğretim planları; öğretimle ilgili kuram ve yaklaşımlar; etkili okulda öğretim, öğrenme ve öğrenmede başarı; sınıf içi öğrenmelerin değerlendirilmesi.”

ÖİY, YÖK’ün içerik tanımlamasından görüldüğü gibi bir öğretmen adayının öğretimi planlama ve uygulama becerilerini edindiği önemli bir derstir. Zeegers (2012) tarafından yürütülen bir araştırmada öğretmen yetiştiren öğretim elemanlarının öğrenci merkezli yaklaşımları kullanma becerilerinin geliştirilmesi ihtiyacı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda ÖİY dersi için öğrenci merkezli uygulamaların sürekli geliştirilmesine ve bu uygulamaların etkilerinin belirlenmesine yönelik araştırmalar yapılmalıdır. Daha önce yürütülmüş bir çok araştırmaya bakıldığında ise öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından uygulanan programların öngördüğü strateji, yöntem ve teknikleri uygulamaya geçirmekte çeşitli sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunların bir kısmının mevcut olanakların yetersizliğinden bir kısmının ise öğretmenlerin bilgi eksikliğinden kaynaklandığı belirtilmiştir (Aydemir, 2012; Çelikkaya, 2009; Saraçoğlu ve Karasakaloğlu, 2011; Temizöz ve Koca, 2018). Öğretmen eğitiminde nitelikli bir ÖİY dersi ile bu sorunların ortaya çıkmasının engellenebileceği düşünülmektedir.

ÖİY dersi ile ilgili yapılmış araştırmalardan, Kablan (2012), öğretmen adaylarının ders planı hazırlama ve uygulama becerilerine, bilişsel öğrenme ve somut yaşantı düzeylerinin etkisini araştırmıştır. Uyar ve Doğanay (2017), okul temelli yaklaşımla geliştirilen öğretim ilke ve yöntemleri dersi öğretim programının etkililiğini; Tan (2010) ise öğretim ilke ve yöntemleri dersinde öğrencilerin akademik başarılarının yordama durumunu ortaya koymayı amaçlamışlardır. Lim, Son ve Kim (2018), Amerika Birleşik Devletleri’ndeki bir üniversitede öğrenim gören öğretmen adaylarının ders planı hazırlama kapasitelerini araştırmıştır. Ders planı hazırlama ve öğretimin, öğretmenlerin meslek hayatları boyunca sürekli gelişen beceriler olduğunu vurgulamışlardır. Öğretmenler mesleğe atılmadan önce öğretim ilke ve yöntemleri dersi kavramları ile ilgili ilk gelişen algıları, onların derslerindeki uygulamalarını etkileyebilir. Eldeki bu araştırma ise öğretmen adaylarının ÖİY dersine yönelik ders planlarını ve öğretim uygulamalarını ayrıntılı bir şekilde koymayı amaçlamasıyla literatüre katkı sağlayabilir. Bu doğrultuda, araştırma soruları aşağıdaki gibi verilmiştir:

Bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesinde 2016-2017 eğitim-öğretim yılının birinci yarıyılında öğrenim gören ve ÖİY dersini alan ikinci sınıf öğrencilerin,

1. Ders planı hazırlama performansları ne düzeydedir?
2. Ders planı hazırlama konusunda düşük, orta ve yüksek düzeyde performans gösterme durumlarına göre ders planları ve öğretim uygulamaları nasıldır?

Bu araştırma öğretmen eğitiminde ÖİY dersi programının geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca araştırmanın öğretmen adaylarının ders planlarının ve öğretim uygulamalarının değerlendirilmesine örnek teşkil etmesi umulmaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, nicel ve nitel boyutları içeren karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem türü olarak “Yakınsayan Paralel” desen kullanıldığı için, nicel ve nitel aşamalar eş zamanlı uygulanmış; nitel ve nicel verilere eşit öncelik verilmiş; nicel ve nitel veriler birbirinden ayrı çözümlenmiş ve yorumlamalar yapılırken birleştirilmiştir (Creswell ve Clark, 2015).

Nicel Boyut: Tekil tarama modeli bir grubun varolan belirli özelliklerini belirlenmesini amaçlayan araştırmalardır (Karasar, 2016). Bu bağlamda araştırmada ÖİY dersini alan eğitim fakültesi öğrencilerinin ders uygulamalarındaki performansları tespit edilmeye çalışıldığı için tekil tarama modeli kullanılmıştır.

Nitel Boyut: Bu araştırma bir durum araştırmasıdır. Durum çalışmasında “gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem (durum) veya belli bir zaman içerisinde sınırlandırılmış çoklu sınırlandırılmış sistemler” ele alınır. Bu sistemler hakkında “çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla (gözlemler, mülakatlar, görsel-işitsel materyaller ve dokümanlar) detaylı ve derinlemesine bilgi” toplanır (Creswell, 2013, s.97). Toplanan tüm bilgilerden durum betimlemelerinin yapıldığı veya durum temalarının ortaya konulduğu araştırma modeli, durum çalışması araştırması olarak adlandırılmaktadır. Araştırmada ele alınan durum ise “Bir Vakıf Üniversitesinde ÖİY dersine yönelik ders planı hazırlayan ve öğretim uygulaması gerçekleştiren öğrenciler” dir.

Çalışma Grubunun Belirlenmesi

Nicel Boyut için Çalışma Evreni

İstanbul ili eğitim fakültelerinde öğrenim gören ve dersi alan öğrenciler çalışma evrenini oluşturmaktadır. Örneklem ise kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Buna göre 2016-2017 eğitim-öğretim yılında bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesinde öğrenim gören ve ÖİY dersi alan 224 öğrencinin tamamı nicel boyutta örnekleme seçilmiştir.

Nitel Boyut için Çalışma Grubu

Bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesindeki öğrenci gruplarından maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi ile çalışma grubu seçilmiştir. Maksimum çeşitlilik kapsamında üç farklı öğrenci grubu seçilmiştir. Bunlar ders planı hazırlama performans puanı ortalamalarında düşük performans gösterenler, orta seviyede performans gösterenler, yüksek seviyede performans gösterenler olarak sınıflandırılmıştır. Araştırmacı tarafından, maksimum çeşitliliğe göre belirlenen ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 12 (4’ü düşük, 4’ü orta, 4’ü yüksek performanslı) öğrenci ile araştırma yürütülmüştür. Öğrencilerin kimlikleri gizli tutulduğu için bu araştırma kapsamında D1,D2, D3,D4,O1,O2,O3,O4,Y1,Y2,Y3,Y4 şeklinde adlandırılmışlardır.

Veri toplama Süreci ve Araçları

Nicel Boyut

Öğretmen adayları 2016-2017 eğitim-öğretim yılının güz dönemi boyunca ÖİY derslerinde etkinlik planları hazırlamışlardır ve planlarını dönem sonunda poster olarak sergilemişlerdir. Öğretmen adayları diğer arkadaşlarının etkinlik planlarını inceleyip, öneriler sunmuşlardır. Ayrıca ÖİY dersine yönelik her hafta sırayla öğretim uygulaması gerçekleştirmişlerdir. Öğretimin sonunda ise öğretmen adayları öğretimi uygulamasını gerçekleştiren öğrencileri değerlendirip, görüş bildirmişlerdir. Dönem sonunda ise öğrencilere ders planı hazırlama performans testi uygulanmıştır.

Veri toplama aracı olarak; ders planı hazırlama performans testi aşağıdaki gibi hazırlanmıştır. Öğretmen adayları verilen sorunun (a) ve (b) kodlu boşluklarını, listede verilenlerden bir tanesi ile doldurduktan sonra kendi oluşturdukları sorunun son halini cevaplamışlardır. Bunun için öğrencilere 40 dakika süre verilmiştir. Bu sınav öğretmen adaylarına ÖİY derslerinin tamamı bittikten sonra uygulanmıştır.

Öğretim İlke ve Yöntemleri dersinin.....(a).....konusu ile ilgili.....(b).....öğrenme yaklaşımına (modeline veya kuramına) göre eğitim fakültesi ikinci sınıf öğrencilerine yönelik bir ders planını nasıl planlarsınız?

a listesi : Konu Listesi
<ul style="list-style-type: none">
• Öğrenme Stilleri
• Buluş yoluyla öğretim stratejisi
• Bilgi-işlem kuramı
• Bireysel öğrenme teknikleri
• Öğretim Yöntemleri
• Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı
• Ünitelendirilmiş Yıllık Plan

b listesi: Öğrenme Yaklaşımı Listesi
<ul style="list-style-type: none">
• Tam öğrenme Modeli
• Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı
• Çoklu Zeka Öğrenme Yaklaşımı
• Probleme Dayalı Öğrenme Yaklaşımı
• Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı

Ders planı hazırlama performanslarına puan verilirken dereceli puanlama anahtarı kullanılmıştır (Ekte verilmiştir). Dereceli puanlama anahtarında, kazanım belirleme, içerik düzenleme, eğitim durumları ve ölçme-değerlendirme ölçütleri kullanılmıştır ve her bir ölçüt, bir ile beş arasında derecelendirilmiştir. Bu durumda alınabilecek en düşük puan 6, en yüksek puan ise 30'dur.

Nicel puanları yorumlarken yüzdelik çevrilen puanlardan 0-54 arasındakiler düşük seviye, 55-75 arasındakiler orta seviye, 76-100 arası puanla iyi seviye performanslar olarak kabul edilmiştir.

Nitel Boyut

Ders planı hazırlama performanslarına bakılarak öğrenciler düşük, orta ve yüksek performans gösterenler kategorilerine ayrılmıştır. Araştırmanın nitel boyutu için seçilen 12 öğrenciye ait nitel veriler bu kategoriler altında aşağıdaki tablo 1'deki gibi ele alınmıştır.

Tablo 1.

Araştırmada nitel verilerin dağılımına ilişkin bilgiler

Veri Toplama Araçları	<i>Düşük performans gösterenler kategorisi</i>	İncelenen Durumlar	
		<i>Orta düzeyde performans gösterenler kategorisi</i>	<i>Yüksek performans gösterenler kategorisi</i>
Öğretim Uygulaması için Gözlem Süresi	4 farklı öğrenci x 20 dk.	4 farklı öğrenci x 20 dk.	4 farklı öğrenci x 20 dk.
Ders planları	4 farklı öğrencinin ders planları	4 farklı öğrencinin ders planları	4 farklı öğrencinin ders planları

Araştırmaya katılan 12 öğrencinin ders planları, bu öğrencilerin yapmış oldukları öğretim uygulaması ile ilgili gözlemler ve öğrencilerle yapılan ÖİY dersi anketi nitel boyuttaki veri toplama araçlarını oluşturmuştur.

Bu araştırmada öğrencilerin hazırlamış oldukları etkinlik planları doküman incelemesine tabi tutulmuştur. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olaylar veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Resmi kayıtlar, mektuplar, günlükler, anılar, yaşam öyküleri, romanlar, şiirler, şarkılar-türküler, yazıtlar, fermanlar, diğer tarihi belgeler, toplantı kayıtları, gelişim raporları, gazeteler, makaleler, dergiler ve kitaplar gibi yazılı belgeler ile resimler, slaytlar, filmler, videolar, pullar, giyim-kuşam, araç-gereçler gibi görseller yaygın olan dokümanlar olarak nitelendirilmektedir (Merriam, 2013). Öğrenciler ÖİY dersinin seçtikleri bir konusu ile ilgili etkinlik planı hazırlamaları için 13 haftalık bir süre verilmiştir.

Öğrencilerin öğretmenlik uygulamaları yarı yapılandırılmış gözlem formundaki boyutlar doğrultusunda (her bir öğrenci 20'şer dakika olmak üzere birer kez) gözlemlenmiştir. Gözlemler sırasında öğrenciler kendilerini video ve ses kaydı yapılmıştır. Ayrıca gözlem yapan araştırmacı araştırma soruları çerçevesindeki her şeyi ile anında hızlı bir şekilde not etmiştir. Öğrenciler arasından seçilip, gözlem konusunda eğitilen ikinci gözlemci yarı yapılandırılmış gözlem formundaki başlıklardan hareket ederek saha notları tutmuştur.

Eğitim dönemi sonunda ÖİY dersinde kavramlarla ilgili geliştirdikleri metaforları ölçmek amacı ile geliştirilen veri toplama aracında, seçilen her kavram ile ilgili açık uçlu sorular yer almaktadır. Örneğin açık uçlu sorulardan biri “Öğretim modeli.....benzer, çünkü.....” şeklindedir. Aynı şekilde, Öğretim Stratejisi, Öğretim Yöntemi ve Öğretim Tekniği kavramları içinde açık uçlu sorulara yer verilmiştir.

Verilerin Analizi

Nicel Boyut:

Nicel veriler için yüzde ve aritmetik ortalamalar hesaplanmıştır. Ders planı hazırlama performansını ölçmek için hazırlanan dereceli puanlama anahtarında yer alan; kazanım hazırlama, içerik düzenleme, eğitim durumlarını düzenleme ve değerlendirme etkinliklerini hazırlama boyutlarında almış oldukları puanların aritmetik ortalaması ve yüzdeleri hesaplanmıştır.

Nitel Boyut:

Etkinlik planlarına ait toplam 36, öğretim uygulamasına yönelik gözlem notlarına ait toplam 12 sayfalık doküman analiz edilmiştir. Betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır

Betimsel analiz yaklaşımı, önceden belirlenmiş temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Amaç elde edilen verileri okuyuculara düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde sunmaktır. Önce betimlemeler sonra açıklamalar ve yorumlamalar yapılır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bu bağlamda araştırmada betimsel analizin dört aşaması (Yıldırım ve Şimşek, 2003) aşağıdaki gibi gerçekleştirilmiştir:

(i): Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturulması: Bu aşamada veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Öncelikli olarak araştırmada öğrenciler nicel performans durumlarına göre düşük, orta ve yüksek performans gösterenler şeklinde kategorilere ayrılmıştır. Buna göre veriler kazanım, içerik, eğitim durumları, değerlendirme temaları altında toplanmıştır. Tema temaların oluşturulmasında literatürden faydalanılmıştır.

(ii) Verilerin işlenmesi: Bu aşamada, bir önceki aşamada oluşturulan genel çerçeveye göre elde edilen veriler okunarak düzenlenmiştir.

(iii) Bulguların tanımlanması: Bu aşamada düzenlenen verileri tanımlanmış ve öğrencilerin hazırlamış oldukları ders planlarından ve öğretim uygulamasına gözlem notlarından alınan alıntılarla desteklenmiştir.

(iv) Bulguların yorumlanması: Bu aşamada kazanım, içerik, eğitim durumları, değerlendirme temaları çerçevesinde bulgular açıklanmıştır.

İçerik analizi, ÖİY dersine yönelik ders planı hazırlamada farklı performans seviyesindeki öğrencilerin benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya koymak amacıyla kullanılmıştır.

Güvenirlilik geçerlilik

Nicel Boyutta güvenirlilik ve geçerlik çalışmaları

Ders planı hazırlama performans puanlarının güvenirliliğini ölçmek için puanlama anahtarına göre değerlendiren, iki bağımsız puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki korelasyona bakılmıştır. Puanlama anahtarı için uzman görüşü alınmış ve ÖİY dersini bir önceki eğitim-öğretim döneminde almış, üçüncü sınıf 50 öğrenciye pilot olarak uygulanmıştır. İki bağımsız puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki puanlayıcı güvenirliliğini test etmek amacıyla, her bir soru için pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Bu amaçla, iki puanlayıcı 50 öğrencinin ders planlarını bağımsız olarak değerlendirmişlerdir. Tablo 2’de iki puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki ortalama uyum katsayıları verilmiştir.

Tablo 2.

Ders planı hazırlama performans puanları için güvenirlilik analizi

Boyutlar	Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı	Boyutlar	Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı
Kazanım Boyutu	0.82	Eğitim Durumları Boyutu	0.76
İçerik Boyutu	0.85	Ölçme Değerlendirme Boyutu	0.92
		Toplam	0,89

$r > 0,75$

Tablo 2’deki verilere bakıldığında dört boyut ve bunların toplamı için yapılan değerlendirmelerin puanlama güvenirliliğinin yüksek olduğu söylenebilir.

Nitel boyutta güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları

Nitel araştırmalarda geçerliliğe katkı sağlamak amacıyla kullanılan sekiz ölçüt vardır (üçgenleme, detaylı ve yoğun bir betimleme yapma, dış denetim, uzun süreli katılım ve gözlem, olumsuz durum analizi, araştırmacı ön yargısı açıklama, katılımcı onayı ve meslektaş değerlendirmesi). Bunlardan en az ikisinin sağlanmış olması tavsiye edilir (Creswell, 2013). Bu bağlamda, araştırmada veriler detaylı ve yoğun bir şekilde betimlenmiş, çoklu ve farklı veri kaynakları (öğretim uygulaması ile ilgili gözlemler, doküman incelemesi yapılan etkinlik planları, ÖİY’ye yönelik geliştirilen metaforlar anketi) kullanılmıştır. Ayrıca iç geçerlilik ve iç güvenilirlik özelliklerini sınamak ve artırmak amacıyla uzman incelemesi, katılımcı teyidi ve tutarlılık incelemesi (Yıldırım ve Şimşek, 2013) yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma problemlerinin belirlenmesi, araştırma deseninin belirlenmesi, veri toplama, analiz ve raporlama süreçleri, bilgili ve deneyimli öğretim üyelerinin uzman ve tutarlılık incelemelerine tabi tutulmuştur. Elde edilen araştırma bulgular ve sonuçlar ise araştırmannın katılımcısı olan 13 öğrenciye teyit incelemesi yapmaları için okutulmuştur. Sonrasında, bulguların gerçek durumu objektif bir şekilde yansıtmayı yansıtmadığıyla ilgili gerekli dönüt ve düzeltmeler yapılmıştır.

BULGULAR

1. Öğrencilerin ÖİY dersine yönelik ders planı hazırlama performans puanlarına ilişkin nicel bulgular

“Bir vakıf üniversitesinin eğitim fakültesinde 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılının birinci yarıyılında öğrenim gören ikinci sınıf öğrencilerin, ÖİY dersine yönelik ders planı hazırlama performansları ne düzeydedir?” şeklindeki birinci araştırma sorusuna cevap aramak için araştırma kapsamına giren öğrencilerin, ders planı hazırlama performans puanlarına ilişkin bulgulara tablo 3’de yer verilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmen Adaylarının ders planı hazırlama performans puanlarına ilişkin değerler

Kategori	Ortalama Puan	%
Kazanım Yazma	18.69	62.30
İçerik Düzenleme	21.66	72.23
Eğitim Durumlarını Düzenleme	23.56	78.56
Ölçme Değerlendirme Etkinliklerini Düzenleme	16.31	54.38
Toplam Puanın Ortalaması	20.05	66.86

Öğretmen adayları kazanım yazmada (% 62.30), içerik düzenlemede (% 72.23), “orta” seviyede oldukları görülmüştür. Ölçme değerlendirme etkinlikleri düzenlemede (%54.38) “düşük” seviye oldukları, eğitim durumlarını düzenlemede (% 78.56) “iyi” seviye oldukları görülmüştür. Ders planı hazırlamada genel ortalamada (66.86) ise “orta” seviyededir.

2. Nitel Boyutla İlgili Bulgular ve Yorum

2.1. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin ÖİY dersine yönelik kazanım yazma, içerik düzenleme, eğitim durumlarını düzenleme ve ölçme-değerlendirme etkinliklerini düzenleme durumlarına ilişkin bulgular ve yorum

“ÖİY dersine yönelik kazanım yazma, içerik düzenleme, eğitim durumları ve ölçme-değerlendirme etkinliklerini düzenleme ile ilgili öğretim uygulamaları nasıldır? şeklindeki ikinci araştırma sorusuna cevap aramak için betimsel analiz bulguları aşağıda verilmiştir. Bu başlık altında etkinlik planlarından, öğretim

uygulanmasında tutulan gözlem notlarından ve eğitim durumları kavramlarına yönelik öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları metaforlardan alıntılara yer verilmiştir.

Ders planı hazırlama testinde düşük performans gösterenler kategorisi

Kazanım Yazma

Öğrenciler kazanımları amaç cümlesi gibi master eki kullanarak ifade etmişlerdir [*Doğru ve güvenilir planlama yapma, öğrenci donanımlarından faydalanma, okul dışındaki ödevlerle pekiştirme, projelerin konuyu tam olarak yansıtabilmesini sağlama (D1 kodlu öğrencinin ders planı)*].

Öğrenciler kazanım yazarken çok zorlanmışlardır. Öğrenciler kazanım yazarken “öğrenme” gibi gözlenebilir öğrenci performansını net olarak ifade etmeyen fiiller kullanmıştır. [*Bu dersin kazanımları şunlardır: Öğrenme stilleri ile ilgili farklı fikirlere sahip olabileme. Dunn ve Dunn’ın öğrenme stillerinin özelliklerini öğrenebilme (D2 kodlu öğrenciye ait gözlem notları)*].

İçerik Düzenleme

Öğrenciler içeriği “ünitelendirilmiş yıllık plan” ve “Öğretim Yöntemleri” gibi genel başlıklar olarak yazmışlardır.

Öğrenciler ders uygulaması esnasında içeriği tek bir başlık olarak ifade etmişlerdir. Gözlem notu “*öğrenci dersin başlığını slaytta sınıfa yansıttı, başlangıçta içeriğin ayrıntılarına değinilmedi. Uygulama esnasında alt başlıklar sonradan verildi*” (D4 kodlu öğrenciye ait gözlem notu). Bu durum onların içeriği yeterince kapsamlı düzenleyemediklerini göstermektedir.

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Öğrenciler eğitim durumlarını bilgilerin projeksiyon aracılığı veya yazılı materyallerle sınıfta anlatılması şeklinde planlamışlardır. Planda sadece projeksiyona yansıtacağı bilgilerin özetini çıkarmışlardır [*Öğretim yöntemleri konusunu anlatırken bu konunun sınavda çıkacağını söyleyerek motive ederim. Daha sonra bilgisayar, projeksiyonla ders işlenir (D3 kodlu öğrencinin ders planı)*].

Öğrenciyi derse doğrudan dahil eden bir yaklaşımla ders uygulaması gerçekleştirmedikleri ve yöntem, teknik, strateji gibi kavramları birbirleri ile karıştırdıkları görülmektedir [*Öğrenci öğrenme kuramları konusunu powerpoint sunumu aracılığıyla çoğu defa okuyarak, anlattı. Sınıftakilerin dikkatini toplayamadı. Sınıftakilerle herhangi bir etkileşime geçilmedi. Öğretim ilkeleri uygulanmadı. Öğretim yöntemi olarak sadece anlatım kullanıldığı söylenebilir. Öğretim stratejisi ise belirgin değil (D1 kodlu öğrenciye ait gözlem notu)*].

Ölçme Değerlendirme Etkinliklerinin Düzenlenmesi

Öğrenciler ölçme değerlendirme etkinliklerini “vize”, “final”, “proje” olarak yapılacağını ifade ederek, ayrıntılı bir şekilde değerlendirme etkinliği planlamamışlardır. Aynı şekilde, öğretim uygulamasında da herhangi bir değerlendirme etkinliğine yer vermemişlerdir.

Ders planı hazırlama testinde orta Seviyede performans gösterenler kategorisi

Kazanım Yazma

Öğrencilerin yazmış oldukları kazanımlar kavrama düzeyinin üstünde değildir veya hangi düzeyde oldukları belli değildir [*Tartışma tekniğine örnek verir, grupta çalışma yöntemini açıklar, yöntemlerle ilgili kazanım yazabilme (O1 kodlu öğrencinin ders planı)*].

Öğrenciler öğretim uygulaması sırasında kitaptan aynen aldıkları konu başlıklarının karşısına örnek verebilmek, açıklayabilmek gibi ifadeler getirmişlerdir. Örneğin “*Bilişsel düzeydeki kazanımları açıklayabilme*” (O3 kodlu öğrenciye ait gözlem notu) gibi. Öğrencilerle yapılan uygulama ve üstünde bilişsel kazanım yazmakta zorlandıkları da söylenebilir. Bir kazanımın öğrenciye de yönelik olması gerekir. Örneğin “*bilişsel düzeydeki kazanımları açıklar*” şeklinde ifade edilmeliydi.

İçerik Düzenleme

Öğrenciler ana başlıklar altında alt başlıklara yer vererek, benimsedikleri içerik düzenleme yaklaşımını kullanma gerekçelerini yüzeysel bir şekilde açıklamışlardır [*Öğretim Yöntemleri (açıklama, tartışma, örnek olay inceleme, gösterip yaptırma). Konular ardışıklılık gerektiği için doğrusal programlama kullanılmıştır (O2 kodlu öğrenciye ait ders planı)*]. Öğretim uygulaması esnasında da, tahtaya veya sunum araçlarına ana başlıkları ve alt başlıkları yazmışlardır.

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Öğrenciler kullandıkları öğrenme modellerini, öğretim stratejilerini, yöntem ve teknikleri kullanma gereksinimlerini kısmen açıklayabilmiş ve örneklendirebilmişlerdir [*Tam öğrenme modelini kullanacağım çünkü öğreteceğim konular birbirine bağlı konulardır. Araştırma ve incelemeye dayalı öğrenme yöntemi ile konuyu daha iyi anlamalarını sağladım. Sınıfı üçe bölerek kendi öğrenme stillerini tartışmalarını isterim (O3 kodlu öğrencinin ders planı)*]

Öğretim uygulaması gözlem notlarına dair bir alıntı “Daha önce bir hayvan beslediniz mi? Doğa zekası buluş yolu ile bilgilere kendilerinin ulaşmasını sağlamak için yaratıcı drama, problem çözme yöntemini kullanacağımı: beyin maketi gösterilerek, beyin hakkında kimler neler biliyor? Şeklinde sorulara beyin fırtınası yapılır. İşbirliği öğrenme yaklaşımına uygun olarak sınıf gruplara ayrılarak her gruba çalışma sayfaları verilir. (O4)” şeklindedir.

Orta Düzeyde Performans gösterenlerin eğitim durumları teması altındaki kavramlarla ilgili geliştirdikleri metaforlar aşağıda tablo 6’daki gibidir.

Ölçme Değerlendirme Etkinliklerinin Düzenlenmesi

Öğrenciler dersin kazanımlarına uygun bir şekilde değerlendirme etkinliklerine yer vermişlerdir ama ayrıntılı bir şekilde soru veya maddeler açıklanmamıştır. Sadece bir tane soru sormuşlardır. Aşağıda öğrencilerin ders planlarındaki değerlendirme sorularına ait alıntılar verilmiştir.

Bireysel zeka türüne göre hangi yöntem ve teknikler kullanılmalıdır (O2).

Dersin sonunda sorular sorularak, parmak kaldıranlar tarafından yanıtlanır (O4).

Öğretim sonunda sorulara yer vermişlerdir. Bu sorular açık uçlu veya çoktan seçmeli türde bir ya da iki tanedir. Örneğin: “Ön öğrenmelerin yeterli olmadığı ve konunun yeni öğrenilmeye başlanıldığı bir durumda aşağıdaki modellerden hangisi seçilmelidir?” (O1 kodlu öğrenciye ait gözlem notu).

Ders planı hazırlama testinde yüksek performans gösterenler kategorisi

Kazanım Yazma

Öğrenciler kazanım belirlerken farklı bilişsel basamaklara yer vermişlerdir [Öğretim yöntemlerini birbirinden ayırt eder, öğretim yöntemlerini kullanır, sınıfın durumuna göre uygun yöntem seçer (Y1 kodlu öğrencinin)].

Öğretim esnasında alından gözlem notları aşağıda verilmiştir:

Mektup-telgraf oyununda belli bir soruna yönelik soru yazar (Y3).

İşlenmiş bir konu ile ilgili doğru ve yanlış ifadelerin yer aldığı kartlardan seçerek ifadenin doğru olup olmadığını nedenleri ile açıklar (Y4).

İçerik Düzenleme

Öğrenciler içeriği ana başlık ve alt başlıklar şeklinde yazmışlar, içerik düzenleme yaklaşımının tanımını yaparak, gerekçesini kısmen açıklamışlardır [Çekirdek programlama yaklaşımına göre öğrenci istediği bir konuyu seçer. Çekirdek programlama...dır (Y2 kodlu öğrenciye ait ders planı)].

Öğrenciler öğretim uygulamasında içeriği zengin bir şekilde sunmuşlardır. Sadece ders kitabına bağlı kalmamışlardır.

Eğitim Durumlarının Düzenlenmesi

Öğrenciler eğitim durumlarında yaratıcı ve özgün etkinliklere yer vermişlerdir. [Örnek ders kesitleri verilerek, bu kesitlerin hangi zeka türüne hitap ettiğini tartışmaları istenir. Buluş yoluyla çoklu zeka türlerini keşfetmelerini sağladım (Y3 kodlu öğrencinin ders planı)].

Sınıfta öğrencileri aktifleştiren öğrenme yaklaşımlarını örneklendirebilmişlerdir [*Buluş yoluyla öğretim stratejisi kullanıldı. Projeye, işbirliğine, aktif öğrenmeye dayalı olduğu görülüyor. Beyin fırtınası tekniği ile öğrencilerin bir sorun hakkında hızlı bir şekilde fikir üretmesi istenip, beyin fırtınası tekniğini uygulayarak öğrenmeleri sağlandı (Y1)*].

Ölçme Değerlendirme Etkinliklerinin Düzenlenmesi

Öğrenciler farklı türde, farklı bilişsel düzeyde özgün değerlendirme etkinliklerine yer vermişlerdir: *Çarpım tablosunun öğretimin çoklu zeka kuramını nasıl kullanırsınız? Fotosentez konusunu proje tabanlı öğrenmeye göre nasıl planlıyorsunuz? (Y3 kodlu öğrencinin ders planı)*

Soru-cevap yöntemini açıklayınız. Gösterip-yaptırma yöntemine örnekler veriniz. Arkadaşlarınızın projelerini değerlendiriniz (Y4 kodlu öğrencinin ders planı)

Öğretimin değerlendirmesinde farklı bilişsel düzeylerde sorulara yer vermişlerdir:

Öğrenme stilleri hakkında bilgi veriniz. Kolb'un öğrenme stilini şema ile çiziniz (Y2 kodlu öğrenciye ait gözlem notu).

2.2. Etkinliklerde üç farklı seviyede puan ortalamasına sahip gruplar arasında ders planı hazırlama ve öğretim uygulamasına ilişkin benzerlikler ve farklılıklara dair bulgular ve yorum

“Ders planı hazırlama performanslarındaki seviye gruplarına göre ÖİY’lerini kullanma durumları ile ilgili algıları arasında farklılıklar ve benzerlikler nasıldır?” şeklindeki üçüncü araştırma sorusuna cevap aramak için içerik analizi sonuçları tablo 8’de gösterilmiştir.

Gözlem, anket ve doküman incelemelerinden elde edilen veriler ışığında yapılan analizlerde, üç farklı seviyede puan ortalamasına sahip grupların ders planı hazırlama ve öğretim uygulaması açısından oldukça farklı özelliklere sahip olduğu görülmüştür. Bilişsel kazanımların farklı seviyelerinde kazanım yazma ve değerlendirme etkinliği geliştirmeyi sadece yüksek performansa sahip öğrenciler gerçekleştirebilmişlerdir.

Düşük ve orta seviye performansa sahip öğrenciler sınıfta yansıtma araçlarını kullanarak ders anlatmayı kullanmayı tercih ederken, yüksek performansı öğrenciler farklı yöntemleri bir arada kullanmışlardır.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Öğretmen adaylarının ders planlarını ve öğretim uygulamalarını incelemeyi amaçlayan bu çalışmada öğretmen adayları ders planı hazırlama konusunda orta seviyede performans göstermişlerdir. Bir ders planı için kazanım yazma ve içerik düzenleme konularında orta seviye ve üstünde performans gösterirken; ölçme değerlendirme etkinliklerini düzenlemede düşük seviyede performans göstermişlerdir.

Öğretmen adaylarının eğitim durumlarını düzenlemede yüksek düzeyde performans gösterdikleri görülmüştür. Bu durum öğretmen adaylarının ÖİY dersinde birçok uygulamanın içerisinde yer alması ve sınıftaki diğer öğretmen adaylarının öğretim uygulamalarını ve ders planlarını inceleme fırsatı bulmalarından kaynaklanıyor olabilir. Tan’da (2010) araştırmasında sınıf-içi uygulamaların ÖİY dersinin sınav başarısının yordanmasında önemli bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ders planı hazırlamada düşük performans gösteren öğrencilerin ders planları ve öğretim uygulamaları incelendiğinde; bu öğrencilerin öğretim stratejisi ve yöntem kavramlarını birbirlerinin yerine kullanma hatasını daha fazla yaptıkları, öğrenme yaklaşımını ders planlarında örnekleyerek açıklayamadıkları ve öğretimin uygulandığı öğrenci grubuyla etkileşime giremedikleri görülmüştür. Öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin kavramları bilgi düzeyinde edindikleri, kavramların kullanımına ilişkin uygulamalarda zorlandıkları, anlatım yöntemini kullanmanın dışına çıkamadıkları, değerlendirme etkinliklerine yer vermedikleri görülmüştür. Yeşilyurt’un (2013) araştırması ise öğretmenler tarafından en fazla kullanılanların anlatım, soru cevap, gösterip yaptırma ve tartışma yöntemleri olduğunu, bunların dışında kalan diğer yöntemleri çok nadir kullandığını göstermektedir. Oysa Abeyskera’nın (2015) üniversite öğrencileri üzerinde yürüttüğü araştırmanın sonucuna göre öğrencilerin derslerde öğrenci merkezli yaklaşıma dayalı yöntem ve tekniklerin kullanılmasını geleneksel olanlara göre daha çok tercih ettiklerini göstermektedir. Bu araştırmaların ve eldeki araştırmanın sonuçları birlikte ele alındığında ise öğretmen adaylarının ders planlama ve öğretim uygulamalarındaki öğrenme eksikliklerinin tamamlanmaması, onların mesleğe atıldıktan sonra yöntem ve tekniklerin çeşitlendirilmede zorluk yaşayacakları söylenebilir.

Ders planı hazırlamada orta düzeyde performans gösteren öğrencilerin ders planları ve öğretim uygulamaları incelendiğinde; öğrencilerin kazanımlarının kavrama düzeyinin üzerinde olmadığı, çeşitli yöntem ve tekniklere yer verdikleri fakat bunları yeterince uygulamaya koyamadıkları, kazanımlara uygun değerlendirme etkinliklerine yer verdikleri fakat bu etkinliklerin nitelik ve çeşitlilik yönünden yeterli olmadığı görülmüştür. Bu sonucu destekleyen araştırmalar (Atık Kara, 2012, Christofferson ve Sullivan, 2015) öğretmenlik meslek derslerinin planlama ve teorik bilgileri uygulamaya dökme yeterliliklerini kazandırmada yetersiz kaldığını öne sürmektedir.

Ders planı hazırlamada yüksek performans gösteren öğrencilerin ders planları ve öğretim uygulamaları incelendiğinde; öğrencilerin eğitim durumları ve değerlendirme etkinlikleri öğelerinin farklı bilişsel basamaklardaki kazanımları içerdiği görülmüştür. Farklı strateji, yöntem ve tekniği bir arada kullanabilmişlerdir. Her bir kazanıma uygun hem eğitim durumları hem de ölçme ve değerlendirme etkinliklerine yer vermişlerdir.

Öğretmen adaylarının ders planı hazırlama testindeki performansı ile ders uygulamalarında ortaya koydukları nitelikler birbiri ile tutarlıdır. Bu sonuçla paralellik gösteren bir araştırma yapan Kablan (2012) ise öğretim ilke ve yöntemleri dersinde ders planı hazırlama becerisinin, ders planı uygulama becerisi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu öne sürmektedir.

Bu araştırma ile eğitim fakültesindeki öğretim üyelerine ÖİY dersinde öğretim uygulaması ve ders planı hazırlama çalışmalarına geniş ölçüde yer vermeleri; öğrencilere verilecek ders planı şablonlarını farklı öğrenme yaklaşımlarına göre çeşitlendirmeleri; öğretim ilkelerinin, yöntemlerinin, tekniklerinin, MEB programlarında uygulanmasına yönelik örnekler sunmaları ve öğretmen adaylarını yeni örnek uygulamalar tasarlamaları için teşvik etmeleri önerilmektedir. Ölçme ve değerlendirme dersinde ÖİY dersi ile ilişkilendiren bir program yürütülmesi önerilmektedir.

Bu araştırmanın sınırlılığı ÖİY dersi içeriğine yönelik ders planı hazırlama ve öğretim uygulamalarıdır. Bu bağlamda araştırmacılara, ders planı hazırlama ve öğretim uygulamalarının örgün eğitim kurumlarında çeşitli derslere yönelik gerçekleştirilmesine yönelik araştırmalar yapmaları önerilmektedir. Ayrıca ÖİY dersi öğretim programının geliştirilmesine yönelik örnek uygulamaların da birlikte sunulduğu eylem araştırmalarında yapılması önerilmektedir.

Araştırma öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları planlar ve öğretim uygulaması ile sınırlıdır. Öğretmen adaylarının ÖİY dersi için bunları dışındaki uygulamalarda yer almaları için ders süresi yetersiz kalmıştır. Bu sebeple öğretim programının yüksek öğretim düzeyinde geliştirilmesinde görev alan karar vericilere ÖİY dersinin haftalık ders saatinin artırılması üzerinde planlamalar yapmaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Atik Kara, D. (2012). *Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Öğretmen Adaylarına Öğrenme ve Öğretme Sürecine İlişkin Yeterlilikleri Kazandırması Yönünden Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Abeyssekera, L. (2015). Student preferences for instructional methods in an accounting curriculum. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 27(3), 310-319.
- Aydemir, H. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğretim yöntem, teknik ve stratejileri kullanma yeterlilikleri. *Hikmet Yurdu Düşünce-Yorum Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 5(9), 81-100. <http://www.hikmetyurdu.com/index.php/hikmetyurdu/article/view/165/pdf> adresinden erişildi.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri: beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Creswell, J. W., ve Clark, V. L. P.. (2015). *Karma yöntem araştırmaları: tasarımı ve yürütülmesi* (Çev Edt: Y. Dede ve S. B. Demir). Ankara: Anı.
- Christofferson, M. and Sullivan, A. L. (2015). Pre-service teachers' classroom management training: a survey of self-reported training experiences, content coverage and preparedness. *Psychology in the Schools*, 52(3), 248-264. DOI: 10.1002/pits.21819
- Çelikkaya, T. ve Kuş, Z. (2009). Sosyal bilgiler dersinde öğretmenlerin kullandığı yöntemler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 741-758. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/153392> adresinden erişildi
- Güven, B. (2015). Öğretim yöntem ve teknikleri (editör: şeref tan). *Öğretim İlke ve Yöntemleri* içinde (s.1-35). Ankara: Pagem Akademi.
- Kablan, Z. (2012). Öğretmen adaylarının ders planı hazırlama ve uygulama becerilerine bilişsel öğrenme ve somut yaşantı düzeylerinin etkisi. *Eğitim ve Bilim*, (37)163, 239-253. <http://eb.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/1210/351> adresinden erişildi.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Lim, W., Son, J. W. and Kim, D. J. (2018). Understanding preservice teacher skills to construct lesson plans. *International Journal of Science And Mathematics Education*, 16(3), 519-538. DOI: 10.1007/s10763-016-9783-1
- Oktay, A. (2012). Eğitimin temel kavramları ve eğitim düşüncesinin tarihsel gelişimi (Editör: Ayla Oktay) *Eğitim Bilimine Giriş* içinde. Ankara: Pagem
- Saracaloğlu, A. S., ve Karasakaloğlu, N. (2011). Türkçe öğretmenlerinin öğretimde kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 10(3): 951-960. <http://ilkogretim-online.org.tr/index.php/io/article/view/1568/1404> adresinden erişildi.

- MEB (2004). *İlköğretim fen ve teknoloji programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: desen ve uygulama için bir rehber*. Ankara: Nobel.
- Tan, Ş. (2010). Öğretim ilke ve yöntemleri dersinde öğrencilerin akademik başarılarının yordanması. *Uludağ Eğitim Fakültesi Dergisi, XXIII* (1), 239-266.
<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/153406> adresinden erişildi.
- Temizöz Y. ve Koca Özgün A. S. (2018) Matematik öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve buluş yoluyla öğrenme yaklaşımı konusundaki görüşleri. *Eğitim ve Bilim*. 33 (149): 89-103
<http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/643/115> adresinden erişildi.
- Uyar, M. Y. ve Doğanay, A. (2017). Okul temelli yaklaşımla geliştirilen öğretim ilke ve yöntemleri dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 7, 14, 62-87.<http://ijocis.com/index.php/ijocis/article/view/130/102> adresinden erişildi.
- Yeşilyurt, E. (2013). Öğretmenlerin Öğretim Yöntemlerini Kullanma Amaçları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (1), 163-188.
<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/32372> adresinden erişildi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- YÖK (2018). Yüksek öğretim kurulu yeni öğretmen yetiştirme lisans programları.[http://www.yok.gov.tr/documents/10279/41805112/Rehberlik ve Psikolojik Danismanlik Lisans Programi.pdf](http://www.yok.gov.tr/documents/10279/41805112/Rehberlik+ve+Psikolojik+Danismanlik+Lisans+Programi.pdf) adresinden erişildi.
- Zeegers, Y. (2012). Curriculum development for teacher education in the southern philippines: a simultaneous process of professional learning and syllabus enhancement. *International Journal of Educational Development*, 32, 207-213.DOİ: 10.1016/j.ijedudev.2011.01.015

EK. Ders Planı Değerlendirme için Dereceli Puanlama Anahtarı

Kategori	Maddeler	Puanlar				
		1	2	3	4	5
Kazanım	1 Dersin kazanımları, kazanım belirleme kriterlerine göre belirlenmiştir.					
İçerik	2 İçerik düzenleme yaklaşımı uygun bir şekilde kullanılmıştır. İçerik, kazanımlara göre hazırlanmıştır.					
Eğitim Durumları	3 Seçilen öğrenme yaklaşım/ları uygun bir şekilde planlanmıştır.					
	4 Öğretim strateji/leri uygun bir şekilde seçilip, planlanmıştır.					
	5 Öğretim yöntem/leri uygun bir şekilde seçilip, planlanmıştır.					
	Öğretim materyalleri uygun bir şekilde seçilip, planlanmıştır.					
Ölçme Değerlendirme	6 Ölçme değerlendirme etkinlikleri uygun bir şekilde seçilip, planlanmış, belirtke tablosuna göre hazırlanmıştır.					
	Toplam Puan					

Examining of Preservice Teachers' Performance Preparing Lesson Plan

Sevim AŞİROĞLU
Maltepe University, İSTANBUL/TÜRKİYE
e-posta: scamuzcu@gmail.com

Sevda KOÇ AKRAN
Siirt University, SİİRT/TÜRKİYE
e-posta: sevdakc@gmail.com

Citation: Aşıroğlu, S., & Koç Akran, S. (2018). Examining of Preservice Teachers' Performance Preparing Lesson Plan. *E-Kafkas Journal of Educational Research*, 5(3), 1-19.

Extended Summary

Purpose

In Turkey, the training programs are developed by the Board of Education and Discipline of the Ministry of Education to be implemented at all schools in a joint manner. Teachers, on the other hand, develop learning-teaching and measurement-evaluation activities in line with the educational programs by considering the needs of their students and the schools. In the educational programs that have been developed in recent years, the student-centered approaches are dominant (MoNE, 2004, MoNE, 2018). The role of teachers has changed together with the changing programs. The responsibility of making the class preparation process in a detailed manner has been included in this context. Now, the duty of teachers is not limited only with the application of the education programs. Teaching principles and methods (TPM) are one of the research fields for teachers. Teachers may continuously evaluate and develop the teaching principles and methods they apply with a researcher's viewpoint. The first perceptions of the teachers about teaching concepts and methods may influence their practices they use in their classes. In this respect, the aim of this study is to examine the perceptions of the students who are studying at the Faculty of Education of a Foundation University on the concepts of Teaching Principles and Methods. The study questions were defined as follows:

About the 2nd grade students studying at the first semester of the 2016-2017 academic year at the faculty of education of a foundation university;

- What are the performance levels of the students in preparing lesson plans for TPM Classes?
- How are lesson plans and teaching practices based on low, medium and high level performance in preparing lesson plan?

Method

In this study, the mixed method, which includes the quantitative and qualitative dimensions, was employed. Since the "Convergent Parallel Design" was used as the mixed method type, the quantitative and qualitative stages were performed simultaneously; the qualitative and quantitative data were prioritized and were analyzed separately from each other and then were merged when the interpretations were made (Creswell and Clark, 2015).

The study group consisted of the 224 students who were studying and who were receiving teaching principles and methods classes at a foundation university in Istanbul in the 2016-2017 academic year. For the qualitative dimension, the study group was formed by choosing the students from among the student groups of the faculty of education with the maximum variation sampling method (Yıldırım and Şimşek, 2013). Three different student groups were selected with the maximum variation method. These were classified as the students who had poor performance, middle-level performance, and high-level performance in lesson planning performance point averages.

As the data collection tool, the Graded Scoring Key was used when scores were given to the performances in lesson plan preparation. In the Graded Scoring Key, acquisition determination, content editing, training situations and measurement-evaluation criteria were employed; and each criterion was graded with scores between 1 and 5. In this respect, the lowest score that might be received from the course planning preparation performance evaluation key is 6; and the highest score is 30.

The semester assignments of these 12 students, who participated in the study, the observations on the teaching practice, and the questionnaires made with them constituted the data collection tools in the qualitative dimension. The lesson plans prepared by the students were subjected to a document review. The quantitative

data were analyzed by frequency, percentage, and arithmetic mean values. The qualitative data were analyzed by descriptive analysis.

Conclusion and Discussion

According to the study results, the course plan preparation and lesson practice performances in TPM classes all of the preservice teacher were determined to be “Middle level performance”. The performance averages of evaluation activities were determined to be at “low Level”.

As a result of the study, it was observed that the students with low performance values made more mistakes in using the teaching strategy and method concepts instead of each other; and could not explain the learning approach in their lesson plans by giving examples. It was also observed that these students acquired the concepts about teaching principles and methods only at knowledge level; and they had difficulties in the applications related to the use of the concepts.